

پژوهش‌های آمار

مرکز آمار ایران

شناسایی و تعیین خلاءها و شاخص‌های آمارهای فرهنگی

مجری:

زهره چیت‌ساز

همکاران طرح:

سید حسین پیمان

مجید ذبیحی

سعید لطفی زاده

سعیدرضا قدرت

زهره داوری

آسیه رشیدی نژاد

زهره طرانیان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کد شناسه: RP-9935

عنوان: شناسایی و تعیین خلاءها و شاخص‌های آمارهای فرهنگی

مجری: زهره چیت‌ساز

همکاران: سیدحسین پیمان، مجید ذبیحی، سعید لطفی‌زاده، سعیدرضا قدرت، زهرا داوری،
آسیه رشیدی‌نژاد، زهره طرانیان

تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۹

نوبت انتشار: اول

طراح جلد: ساناز مهندسی

صفحه‌آرا: نجمه ناظریان

❖ حق مالکیت معنوی این طرح پژوهشی متعلق به پژوهشکده‌ی آمار است و نقل مطالب فقط با ذکر مأخذ مجاز است.

پژوهشکده‌ی آمار

مرکز آمار ایران

تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان باباطاهر، خیابان سرتیپ فکوری،

شماره‌ی ۱۴۵

۰۲۱ ۸۸۶۳۰۴۴۰ -۳

www.srtc.ac.ir

پیش‌گفتار

شناخت و ارزیابی دقیق وضعیت فرهنگ از ضروری‌ترین موضوع‌ها برای مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی است. اما پیچیدگی فرهنگ و کثرت عوامل و عناصر آن و نیز مبانی و دیدگاه‌های مختلف در این زمینه، موضوع شناخت و سنجش این حوزه را به مسئله‌ای جدی تبدیل کرده است؛ چرا که در سنجش فرهنگ، از همان ابتدا با این سوال مواجه هستیم که شاخص‌های فرهنگی کدامند و چه روش‌هایی برای سنجش آن‌ها وجود دارد. کدامیک از این شاخص‌ها تولید و کدامیک تولید نمی‌شود. به عبارتی خلاءهای شاخص‌های فرهنگی چیست؟

به منظور پاسخ به پرسش‌های فوق، در این پژوهش دستورالعمل‌ها و توصیه‌نامه‌های بین‌المللی و تجارب سایر کشورها به خصوص مراکز آماری و اسناد بالادستی کشور در این حوزه با رویکرد شناسایی شاخص‌ها و آمارهای فرهنگی، همچنین به منظور بررسی وضع موجود و پیشینه علمی موضوع، پژوهش‌های داخلی مرتبط با موضوع و آمارهای موجود، در منابع مختلف، مانند سازمان‌ها، مورد بررسی قرار گرفتند.

اکثر شاخص‌ها از ماهیتی مفهومی یا ماهیت ثبت‌های اداری برخوردار بوده که خود برای یافتن ماهیت ثبت آماری باید نظامی منسجم با فرایندی مشخص برای آن تعریف شود تا بتواند قابلیت آماری و آمار رسمی بیابد.

از این‌رو، سازمان‌های بین‌المللی به دلیل نبود اجماع جهانی در زمینه تعریف فرهنگ، به تدوین چارچوب‌های فرهنگی و شاخص‌های کلیدی فرهنگ با رویکرد اهداف آماری رهنمون شده‌اند.

عمده خلاء موجود در زمینه آمارهای فرهنگی کشور حول شاخص‌های رفتار و مشارکت فرهنگی مانند مطالعه کتاب و روزنامه، تئاتر، سینما و بازدید از آثار تاریخی و... می‌باشد که نظام آماری منسجمی در کشور برای تولید آن وجود ندارد.

این پژوهش با بررسی منابع فوق‌الذکر مجموعه‌ای از شاخص‌های آماری در حوزه فرهنگ را شناسایی کرده که در سطح بین‌المللی و یا توسط مراکز آماری کشورها تولید می‌شود و یا مورد مطالبه اسناد بالادستی کشور بوده و با وجود قابلیت تولید، تاکنون به طور رسمی و یا مستمر تولید نشده‌اند. از این شاخص‌ها می‌توان به سرانه مطالعه، سرانه زمان ورزش و سرانه تماشای تلویزیون اشاره کرد.

در ذیل چکیده این خلا در آمار رسمی در قالب یک جدول ارائه شده است :

عنوان نماگر	نهاد مسئول ارائه دهنده	بازه زمانی ارائه پیشنهادی	چرایی آن در صورت ارائه نشدن	چه داده‌هایی در سنجش این شاخص موجود نیست
تعداد شاغلین فرهنگی	مرکز آمار ایران / سازمان امور اداری و استخدامی	سالانه	نامشخص (تعاریف ، ...)	پوشش داده‌های موجود کامل نیست (مشخص نبودن شاغلین بخش های اقتصادی)
تعداد کارگاه فرهنگی	مرکز آمار ایران	سالانه	نامشخص	پوشش داده های موجود کامل نیست
بهره‌وری نیروی کار در بخش فرهنگی	سازمان ملی بهره‌وری	سالانه	نامشخص	پوشش داده‌های موجود کامل نیست
بهره‌وری سرمایه در بخش فرهنگی	سازمان ملی بهره‌وری	سالانه	نامشخص	پوشش داده های موجود کامل نیست
گردش مالی بنگاه‌های فرهنگی	وزارت اقتصاد	سالانه	نامشخص	نا مشخص
ارزش افزوده بخش فرهنگی	مرکز آمار ایران	سالانه	نامشخص	پوشش داده‌های موجود کامل نیست
میزان صادرات کالاهای فرهنگی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سالانه	عدم محاسبه	-
میزان واردات کالاهای فرهنگی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سالانه	عدم محاسبه	-
متوسط مخارج فرهنگی خانوار در یک دوره زمانی مشخص	مرکز آمار ایران	سالانه	عدم محاسبه	-
هزینه های دولت در بخش فرهنگی	سازمان برنامه و بودجه	سالانه	عدم محاسبه	-
شاخص قیمت مصرف‌کننده برای کالاها و خدمات فرهنگی	مرکز آمار ایران	سالانه	عدم محاسبه	-
درصد افرادی که حداقل یک کتاب در دوره زمانی مشخص خوانده‌اند	مرکز آمار ایران	دو سالانه	عدم تخصیص اعتبار و نیروی انسانی کافی	عدم پوشش کامل
تعداد عنوان کتاب خوانده شده توسط یک فرد در دوره زمانی مشخص	مرکز آمار ایران	دو سالانه	عدم تخصیص اعتبار و نیروی انسانی کافی	عدم پوشش کامل
درصد افرادی که در دوره زمانی مشخص از کتابخانه استفاده کرده اند	مرکز آمار ایران	دو سالانه	عدم تخصیص اعتبار و نیروی انسانی	-

فهرست مطالب

۱	کلیات تحقیق.....
۱-۱-۱	مقدمه.....
۲-۱	اهداف تحقیق.....
۳-۱	ضرورت تحقیق.....
۳	قوانین و اسناد بالادستی در ایران.....
۱-۲-۱	مقدمه.....
۲-۲-۱	قوانین برنامه‌های توسعه.....
۱-۲-۲-۱	برنامه سوم توسعه.....
۲-۲-۲-۱	برنامه ششم توسعه.....
۳-۲-۲-۱	سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی.....
۴-۲-۲-۱	نقشه مهندسی فرهنگی کشور.....
۵-۲-۲-۱	نقشه جامع علمی کشور.....
۱۷	پژوهش‌های داخلی.....
۱-۳-۱	گرایش‌های فرهنگی و نگرش‌های اجتماعی در ایران.....
۲-۳-۱	شاخص‌های به دست آمده در موج اول: ۱۳۵۳.....
۳-۳-۱	شاخص‌های به دست آمده در موج دوم: ۱۳۵۸.....
۴-۳-۱	بررسی آگاهی‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای اجتماعی و فرهنگی (تهران/ ملی).....
۵-۳-۱	مصرف کالاهای فرهنگی در ایران.....
۶-۳-۱	پژوهش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان.....
۷-۳-۱	پژوهش رفتارهای فرهنگی ایرانیان.....
۸-۳-۱	شاخص‌های مصرف کالاها و خدمات فرهنگی.....
۹-۳-۱	طرح آمارگیری جامع فرهنگی کشور (با تأکید بر بخش فضاها و فرهنگی ایران).....
۱۰-۳-۱	شاخص‌های توسعه فرهنگی، نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی.....
۱۱-۳-۱	پیمایش ملی تحولات فرهنگی جامعه ایران.....
۱۲-۳-۱	سنجش سرمایه اجتماعی کشور.....
۱۳-۳-۱	وضعیت اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی جامعه ایران.....
۱۴-۳-۱	طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار.....

۳۳	۱۵-۳- طرح آمارگیری گذران وقت.....
۳۳	۱۶-۳- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری (پژوهش‌های داخلی).....
۳۵	دستورالعمل‌ها، توصیه‌نامه‌های بین‌المللی و تجربه کشورها.....
۳۵	۱-۴- مقدمه.....
۳۶	۲-۴- اشتغال فرهنگی.....
۳۸	۳-۴- بنگاه‌های فرهنگی.....
۳۹	۴-۴- تجارت بین‌المللی کالاهای فرهنگی.....
۴۰	۵-۴- شاخص‌های غیراقتصادی منتشر شده در حوزه فرهنگی.....
۴۰	۱-۵-۴- مشارکت فرهنگی.....
۴۱	۲-۵-۴- استفاده از اینترنت برای مقاصد فرهنگی.....
۴۲	۳-۵-۴- مخارج خصوصی فرهنگی.....
۴۴	۴-۵-۴- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری راهنمای آمارهای فرهنگی اتحادیه اروپا.....
۴۴	۶-۴- تجربه سایر کشورها.....
۴۵	۱-۶-۴- کانادا.....
۴۹	۲-۶-۴- استرالیا.....
۵۷	۳-۶-۴- مالزی.....
۶۵	۴-۶-۴- ترکیه.....
۶۵	۵-۶-۴- هندوستان.....
۶۶	۶-۶-۴- ژاپن.....
۶۸	۷-۶-۴- برزیل.....
۷۷	نتیجه‌گیری و پیشنهادات.....
۸۱	مرجع‌ها.....
۸۳	پیوست‌ها.....

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۴ - اطلاعات مربوط به COICOP	۴۳
جدول ۲-۴ - اطلاعات مربوط به HICPs	۴۴
جدول ۳-۴ - اطلاعات مربوط به حوزه‌ها در چارچوب آمار فرهنگ کانادا	۴۶
جدول ۴-۴ - شاخص‌های مرتبط با رفاه مالزی	۵۸
جدول ۵-۴ - شاخص‌های رفاه مالزی، واحد برنامه‌ریزی اقتصادی	۵۹
جدول ۶-۴ - شاخص‌های توسعه امت مالزی	۶۰
جدول ۷-۴ - شاخص‌های MSI و MRPI، MUDI	۶۱
جدول ۸-۴ - دسترسی بین‌المللی کشورها به امکانات و رسانه‌های فرهنگی	۶۹
جدول ۹-۴ - درصد افرادی که در ۱۲ ماه گذشته حداقل یک بار در فعالیت‌های فرهنگی شرکت کرده‌اند	۷۰
جدول ۱۰-۴ - درصد افراد دارای فعالیت‌های بدنی تقویت‌کننده سلامت به تفکیک جنس در سال ۲۰۱۴	۷۱
جدول ۱۱-۴ - متوسط هفتگی تماشای تلویزیون و گوش دادن به رادیو	۷۲

فهرست شکل‌ها

- شکل ۴-۱ - میانگین زمان صرف شده برای ورزش، تفریح در ایالات متحده (۲۰۰۹-۲۰۱۹)..... ۷۳
- شکل ۴-۲ - میانگین زمان صرف شده برای اتصال به شبکه‌های اجتماعی (۲۰۱۹)..... ۷۴
- شکل ۴-۳ - میانگین وقت روزانه صرف شده در شبکه‌های اجتماعی..... ۷۴
- شکل ۴-۴ - میانگین زمان صرف شده برای صرف مطالعه در طول روز..... ۷۵

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

مفهوم و تعریف فرهنگ از گستردگی و پیچیدگی بسیاری برخوردار است و به همین دلیل است که دستگاه‌های اجرایی متعددی متولی امور فرهنگی کشور می‌باشند. پرداختن به تمام ابعاد فرهنگ از لحاظ آماری امری ناممکن است زیرا بسیاری از مفاهیم نهفته در آن در عمل غیر قابل سنجش می‌باشند. لذا تجارب مراکز آماری کشورها و توصیه‌نامه‌های سازمان‌های بین‌المللی آماری تعیین حوزه‌های فرهنگی و شاخص‌های فرهنگی از منظر آمار رسمی است که قابل سنجش و پایش باشند.

با اینکه در زمینه آمارهای فرهنگی فعالیت‌های پراکنده‌ای انجام شده اما با توجه به ابعاد مختلف و وسیع حوزه فرهنگ، رصد و پایش مستمر این حوزه که قابلیت تحلیل و مقایسه به صورت سری زمانی و یا قابلیت مقایسه با آمارهای بین‌المللی را داشته باشد از طریق داده‌های موجود و فعالیت‌های انجام یافته میسر نیست. لذا برای تأمین نیاز برنامه ریزان، تصمیم‌گیران و یا برای مقایسه با سایر کشورها و تعیین جایگاه بین‌المللی، تعریف مجموعه آمارگیری‌هایی برای سنجش ابعاد مختلف حوزه فرهنگ ضروری است.

به همین منظور، به عنوان اولین گام در این خصوص، بررسی خلا آمارها و شاخص‌های این بخش و شناخت چالش‌های موجود در این زمینه موضوع با اهمیتی تلقی می‌شود. لذا دفتر آمارهای فرهنگی، بازرگانی و خدمات بر آن شد تا با پژوهش در این زمینه گام اولیه در رفع این چالش که عبارت از تعیین خلاهای آماری است را با پژوهش پیش رو و بررسی منابع معتبر بین‌المللی آمارهای رسمی، تجارب مراکز آماری سایر کشورها، اسناد بالا دستی کشور، پژوهش‌های انجام شده تا کنون و منابع آماری موجود در سازمان‌ها، فهرستی از شاخص‌ها و آمارهای فرهنگی را ارائه دهد که باید برنامه ریزی لازم برای تولید مستمر آن‌ها توسط نهادهای مرتبط انجام شود.

۲-۱- اهداف تحقیق

هدف اصلی این پژوهش شناسایی خلاءها و شاخص‌های آمارهای حوزه فرهنگ کشور می‌باشد و برای نیل به این مقصود اهداف تفصیلی این پژوهش عبارت است از:

- شناخت حوزه‌های آماری فرهنگ در منابع آمار رسمی در سطح سازمان‌های معتبر بین‌المللی
- شناخت حوزه‌های آماری و شاخص‌های آماری بخش فرهنگ در مراکز آماری سایر کشورها
- بررسی شاخص‌های آماری مورد مطالبه در اسناد بالا دستی کشور
- بررسی وضعیت تولید یا عدم تولید شاخص‌های شناسایی شده در کشور
- و در نهایت ارایه فهرستی از شاخص‌های آماری این حوزه که به عنوان خلاءهای آماری بخش فرهنگ ضرورت دارد مورد توجه تولیدکنندگان آمار رسمی در کشور قرار گیرد.

۳-۱- ضرورت تحقیق

در زمینه آمارهای فرهنگی فعالیت‌های پراکنده‌ای انجام شده است اما با توجه به ابعاد مختلف و وسیع حوزه فرهنگ، رصد و پایش مستمر این حوزه که قابلیت تحلیل و مقایسه به صورت سری زمانی و یا قابلیت مقایسه با آمارهای بین‌المللی را داشته باشد از طریق داده‌های موجود و فعالیت‌های انجام یافته میسر نمی‌باشد. لذا برای تأمین نیاز برنامه‌ریزان، تصمیم‌گیران و همچنین مقایسه وضعیت کشور با سایر کشورها و تعیین جایگاه واقعی کشور در سطح بین‌الملل، ضرورت دارد مرکز آمار ایران به عنوان متولی آمار رسمی کشور فهرستی از شاخص‌ها و آمارهای فرهنگی را تهیه نماید که به طور ذاتی قابلیت تولید داشته و همچنین مورد تاکید اسناد بالا دستی و مورد نیاز برنامه‌ریزان بوده و غالب مراکز آماری کشورها نیز آن‌ها را تولید می‌نمایند، لذا بررسی و شناخت چنین آمارها و شاخص‌هایی برای نهادها، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران کشور، مهم و قابل اهمیت است.

قوانین و اسناد بالادستی در ایران

۲-۱- مقدمه

به منظور مطالعات تطبیقی در منابع داخلی، در این بخش اسناد بالادستی و پژوهش‌های داخلی در حوزه شاخص‌های فرهنگی بررسی شده‌اند.

پیشبرد اهداف در هر حوزه، نیازمند تهیه برنامه‌ای جامع و کامل است تا به وسیله این برنامه‌ها اهداف مورد نظر محقق شوند. برای رسمیت بخشیدن به این برنامه‌ها و الزام اجرایی شدن آنها، این برنامه‌ها به «قوانین لازم‌الاجرا» تبدیل می‌شوند تا تخطی از اجرای آن تخلف به شمار رود. در حال حاضر در کشور اسناد بالادستی متعددی وجود دارد. در حوزه‌های مختلف به فراخور وظایف و مسئولیت‌ها، اسنادی تدوین شده که در زمره اسناد بالادستی تخصصی به شمار می‌رود. برخی اسناد بالادستی نیز از جامعیت بیشتری برخوردار می‌باشند مانند قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، قوانین برنامه‌های ۵ ساله توسعه، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری.

در این پژوهش هر دو دسته از اسناد، اعم از اسناد بالادستی تخصصی و اسناد بالادستی جامع و عام که به نوعی ارتباط با حوزه فرهنگ دارند مورد بررسی قرار گرفتند. این اسناد به شرح زیر می‌باشند:

۱- قوانین برنامه توسعه

۲- سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی

۳- نقشه مهندسی فرهنگی کشور

۴- نقشه جامع علمی کشور

آنچه از این بررسی بدست می‌آید حاکی از این است که در قوانین برنامه‌های توسعه، تنها در برنامه سوم به طور مشخص به تبیین شاخص‌های فرهنگی که متناسب با اهداف و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی باشد پرداخته شده است. در سایر برنامه‌های توسعه، هرچند ممکن است بخشی به عنوان امور فرهنگی اختصاص داده شده باشد، اما

مواد قانونی مرتبط تنها تکالیفی هستند که به دستگاه‌های اجرایی محول شده‌اند. لذا در این زمینه تنها می‌توان به اسناد پشتیبان برنامه‌های توسعه استناد نمود و یا چنانچه مرجعی مسئول ارزیابی عملکرد برنامه‌های توسعه است به آن رجوع نمود. در این پژوهش اسناد پشتیبان برنامه ششم مورد بررسی قرار گرفته و شاخص‌های مرتبط در پیوست آمده است.

در ماده ۶۸ برنامه پنجم توسعه، تکلیف قانونی بر عهده مرکز آمار ایران قرار داده شد تا نسبت به تدوین شاخص‌های ارزیابی سند چشم انداز بیست ساله کشور و ارزیابی عملکرد قانون برنامه پنجم اهتمام ورزد. در گزارش تهیه شده توسط مرکز آمار ایران تحت عنوان «شاخص های ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه» به شاخص‌های محور فرهنگی سند چشم‌انداز پرداخته شده و در ارتباط با عملکرد برنامه پنجم نیز برخی شاخص‌های مرتبط با حوزه فرهنگ وجود دارد.

۲-۲-۲- قوانین برنامه‌های توسعه

۲-۲-۲-۱- برنامه سوم توسعه

بر اساس ماده ۱۶۲ برنامه سوم توسعه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف شد با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف و مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخصهای فرهنگی، متناسب با اهداف و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی و سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تأیید شورای مذکور با همکاری مرکز آمار ایران نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه‌گیری تحولات شاخص‌های مزبور طی سال‌های برنامه سوم اقدام نماید.

در همین راستا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شاخص‌های فرهنگی متناسب با ارزش‌های اساسی نظام جمهوری اسلامی در سه حوزه «تغییرات فکری، بینشی و رفتاری»، «مصرف کالاها و خدمات فرهنگی» و «نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی دولتی و غیردولتی» را تدوین و در تاریخ ۱۳۸۲/۹/۲۵ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رساند.

شاخص‌های هر حوزه به شرح زیر می‌باشد:

الف) شاخص‌های تحولات فکری، بینشی، رفتاری

- میزان اعتقاد به خدا و روز جزا
- میزان پای بندی به شعائر فردی و اجتماعی دین اسلام
- میزان اعتقاد و التزام به ویژگی‌های انسان کامل از نظر دین
- میزان اعتقاد و التزام به ویژگی‌های اقتصادی اسلامی
- میزان پای بندی به هویت ملی و دینی
- میزان پای بندی به روابط شرعی میان زن و مرد
- میزان پای بندی به قانون
- میزان پای بندی به شیوه‌های ارتقاء اجتماعی بهنجار
- میزان اعتماد مردم به یکدیگر، به گروهها، اقشار، اقوام، نخبگان و دولت

- میزان اعتقاد و التزام به حاکمیت ضوابط بر روابط
- میزان اعتقاد به نفس عمل و نه صرفاً عامل عمل
- میزان پرهیز از توجیه اعمال نابهنجار و فرار از مسئولیت
- میزان اعتقاد گروهها و اقشار مختلف اجتماعی به دخالت دین در امور سیاسی
- میزان مشارکت سیاسی، اجتماعی
- میزان اعتقاد به تعهد در واگذاری مسئولیتها (التزام به ارزشهای ملی و دینی)
- میزان خوشبینی و امید نسبت به اوضاع آینده کشور
- میزان اعتماد متقابل میان نخبگان سیاسی، اجتماعی
- میزان وجدان کار
- میزان مطابقت کالاها و خدمات فرهنگی تولید شده با ارزشهای نظام جمهوری اسلامی
- میزان اعتقاد و اعتماد به توان خودی در توسعه علمی، صنعتی کشور و عدم اعتماد به بیگانگان
- میزان خدمات رسانی به مردم
- میزان پای بندی به سنتهای مقبول شرعی و عرفی
- میزان پای بندی به موازین عقلی و دوری از خرافات
- میزان اعتقاد به دفاع از کیان اسلامی و دفع تهاجم بیگانگان از جمهوری اسلامی
- میزان اعتقاد به سهم کشور در تولید علم و اطلاعات و پژوهشهای علمی در عرصه‌های جهانی

ب) شاخص‌های مصرف کالاها و خدمات فرهنگی

- سرانه مطالعه کتب غیردرسی
  - سرانه مطالعه روزنامه
  - سرانه استفاده از رسانه‌های سمعی و بصری
  - سرانه استفاده از هنرهای نمایشی (سینما، تئاتر و موسیقی زنده)
  - سرانه شرکت در مراسم و مجالس مذهبی
  - سرانه بازدید از نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری
  - سرانه بازدید از موزه‌ها، اماکن و آثار تاریخی (میراث فرهنگی)
  - سرانه مسافرت‌های سیاحتی و زیارتی
  - سرانه فعالیتهای ورزشی بر حسب ساعت (فردی و همگانی)
  - میزان برخورداری خانوار از رایانه
  - میزان بهره‌مندی افراد از رسانه‌های مکتوب و صوتی، تصویری خارجی
  - میزان استفاده از برنامه‌های رادیو و تلویزیون (به تفکیک)
- ج) شاخص‌های توسعه فرهنگی، نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی

الف - کتاب

- شمارگان کتاب
- سهم عناوین کتاب‌های چاپ اول به کل عناوین

- سهم عناوین کتاب‌های تألیف شده به کل عناوین منتشر شده
- نسبت عناوین کتاب‌های ترجمه شده به کل عناوین
- مصرف کل کاغذ فرهنگی (چاپ و نشر)
- نسبت شمارگان کتاب‌های دینی به کل شمارگان کتاب‌ها
- نسبت عناوین کتاب‌های دینی به کل عناوین کتاب
- نسبت شمارگان قرآن کریم به کل کتاب‌های منتشره و کتاب‌های دینی
- تعداد مؤلفان و مترجمان
- تعداد تشکلهای صنفی، حرفه‌ای در بخش کتاب
- تعداد کتابفروشی‌ها
- سرانه زیربنای کتابخانه‌های عمومی (کتابخانه‌های عمومی شهری، مساجد و روستایی)
- نسبت کتابهای امانت داده شده به کل موجودی کتاب در کتابخانه‌های عمومی
- تعداد مراجعان به کتابخانه‌های عمومی
- تعداد مراجعان به کتابخانه‌های مراکز آموزشی (مدارس و مراکز آموزش عالی)
- تعداد کتابخانه‌های مجهز به فناوری اطلاعات و ارتباطات
- تعداد ناشران کشور به تفکیک فعال و غیرفعال
- ظرفیت چاپخانه‌ها به تفکیک ورق

ب - مطبوعات

- سرانه شمارگان مطبوعات (به جز روزنامه) به ازاء هر ده هزار نفر
- عناوین مطبوعات به جز روزنامه
- سرانه شمارگان روزنامه
- عناوین روزنامه
- عناوین مطبوعات غیرفارسی داخلی به کل عناوین مطبوعات
- تعداد نشریات الکترونیکی
- تعداد مطبوعات حوزه دین به کل مطبوعات
- تعداد ده‌ها و مراکز تک فروشی مطبوعات
- تعداد اعضای شاغل در هیئت تحریریه مطبوعات
- تعداد تشکلهای صنفی، حرفه‌ای در بخش مطبوعات

پ - سینما

- سرانه ظرفیت سالن‌های سینما (صندلی / سالن)
- تعداد فیلم‌های سینمایی تولید شده
- تعداد فیلم‌های وارداتی اکران شده
- تعداد تماشاگران فیلم‌های داخلی
- تعداد تماشاگران فیلم‌های خارجی